

فینک و کوش دز فولی

www.ketab.ir

مؤلف: نصرالله نجاتعلی

سرشناسه : نجاتعلی، نصراله
 عنوان و نام پدیدآور : فرهنگ و گویش دزفولی / مؤلف نصرالله نجاتعلی.
 وضعیت ویراست : [ویراست ۲]
 مشخصات نشر : قم: تعلیم و تربیت اسلامی ۱۳۹۱.
 مشخصات ظاهری : ۱۰۶ ص.
 شابک : 978-600-91770-5-9
 وضعیت فهرست نویسی: فیا.
 موضوع : دزفولی -- واژه نامه ها
 موضوع : زبان های ایرانی -- گویش ها
 رده بندی کنگره : ۱۳۹۱: ۳۰۴۳/۵۴۳ PIR
 رده بندی دیویی : ج ۹۴
 شماره کتابشناسی ملی : ۲۸۶۸۳۳۲

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

نام کتاب: فرهنگ و گویش دزفولی

ناشر: تعلیم و تربیت اسلامی

مؤلف: نصرالله نجاتعلی

لیتوگرافی: اهل بیت (ع)

نوبت چاپ: اول / ۱۳۹۱

شمارگان: ۱۰۰۰

قیمت: ۲۸۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۷۷۰-۵-۹

کنترل چاپ: ۰۹۱۲۷۴۷۸۵۹۰

مقدمه

فرهنگ گویش دزفولی فرهنگی است غنی و جامع و متنوع که دارای گستره‌ای وسیع و پویا است.

صرف نظر از چهار درصد کلماتی که از زبان عرب وارد زبان و گویش دزفولی شده است بقیه‌ی کلمات در این گویش به فرهنگ خاص و استثنائی گویش دزفولی اختصاص دارد مثلاً چهار حرف پ - چ - ژ - گ - که جزء حروف پایه و اختصاصی زبان فارسی هستند در فرهنگ گویش دزفولی به وفور به چشم می‌خورد.

در فرهنگ گویش دزفولی برای هر حالت و هر عمل بصورت جداگانه کلمه‌ای مصطلح است و عمل حالت و یا موقعیت را بخوبی بیان و تعیین می‌کند.

و به همین علت اسلاف ما با خلق کلمات عدیده‌ای توانسته‌اند به راحتی صحبت کرده و اهداف و نیات خود را ابراز دارند.

کلمات ابزار زبان هستند بنابراین هر چه واژه‌ها بیشتر باشند تکلم آسان‌تر خواهد بود و نیز گستره‌ی کلمات در یک فرهنگ نشان بارزی

از غنی بودن آن فرهنگ است، تقریباً دو درصد کلمات فرهنگ گویش دزفولی بنیان فارسی باستان و فارسی پهلوی را دارد و مابقی کلمات مورد استفاده در این فرهنگ و گویش با هیچ زبانی در دنیا تشابهی نداشته و هیچ گونه ارتباط فرهنگی با هیچ زبانی را نشان نمیدهد.

نکته‌ی جالب توجه اینکه فرهنگی مانند زبان انگلیسی پیش از تحول صنعتی مقادیر زیادی از کلمات دزفولی را بعاریت گرفته و زبان خود را تکمیل کرده، در زبان فرانسه نیز کلماتی چند از فرهنگ گویش دزفولی وارد شده است و نیز اکثریت قریب باتفاق کلمات در زبان هندی بخشی دزفولی دارد.

آنچه قریب به یقین است این است که فرهنگ گویش ما طی قرون متمادی توسط افراد بقیع در منطقه خلق و ساخته شده است و چون محدوده‌ی منطقه در طول سورت دژی محکم بوده مهاجمین دسترسی به مردم و میراث فرهنگی آنها را نداشته اند بنابر این گویش - فرهنگ و آداب و سنن مردم محفوظ مانده است.

در گذشته‌های خیلی دور بومی نشینان در محله‌ی قلعه و کنار دژ زندگی می‌کرده‌اند و آب مورد نیاز قلعه را توسط یک رشته قنات از کف رودخانه محدوده‌ای بنام (مستی) تا پای قلعه هدایت می‌کرده‌اند. تذکر= مستی بفتح میم و تشدید سین نقطه‌ای از رودخانه‌ی دز است که عمق زیادی دارد و در فصل پائیز که جریان آب دز به حداقل خود میرسید باز هم در این نقطه (مستی) آب فراوانی جمع می‌شد بدین جهت هیچ وقت دهانه‌ی قنات افقی قابل رؤیت نبوده است.

با احترام نجاتعلی